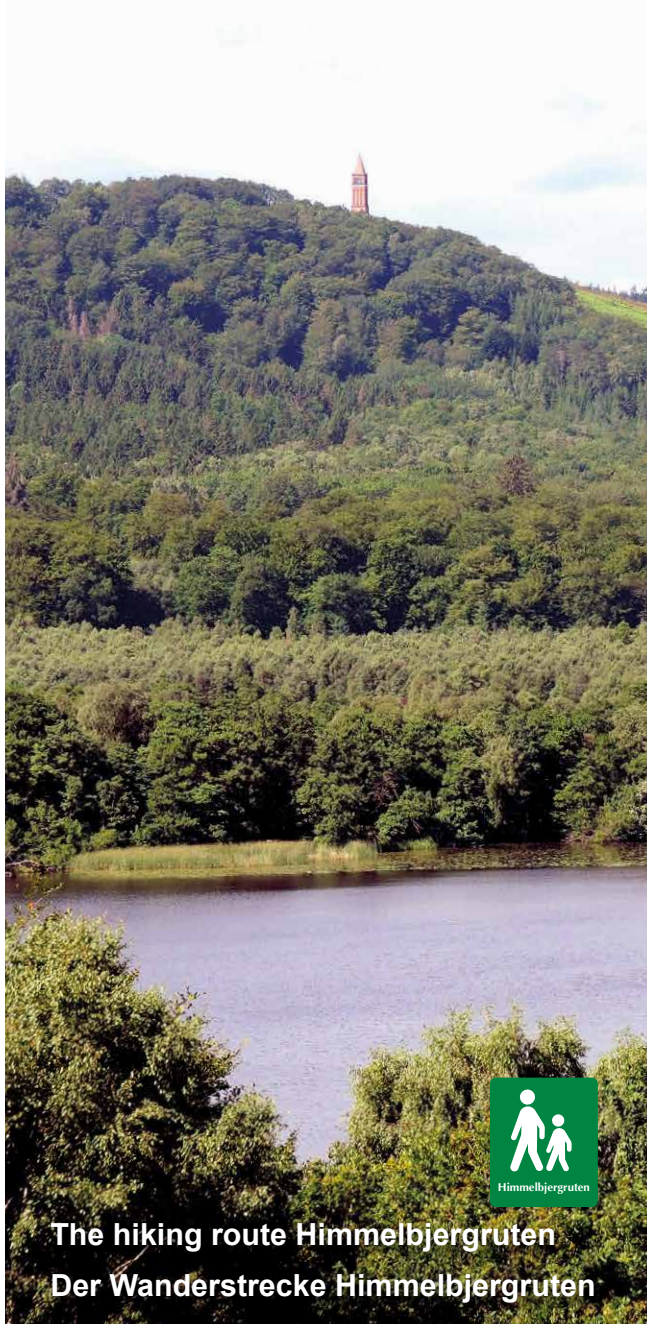

Himmelbjerggruten

The hiking route Himmelbjerggruten
Der Wanderstrecke Himmelbjerggruten

Himmelbjerggruten

Velkommen til Himmelbjerggruten, der går fra Ry Station nord om Himmelbjergsøerne til Silkeborg Station og fra Silkeborg Station syd om søerne til Himmelbjergtet.

Denne version af folderen kan du printe på egen printer i A4-format.

Signaturforklaringerne på denne side er fælles for alle de følgende kortblade. Hvert kortblad har en smule overlap til de øvrige kortblade.

God tur!

	Byområde. Town area. Stadtgebiet.
	Bebyggelse. Houses. Häuser.
	Sø. Lake. See.
	Vandløb. Stream. Wasserlauf.
	Skov. Forest. Wald.
	Hede. Heath. Heide.
	Eng/vådområde. Meadow/wetland. Wiese/Feuchtgebiet.
	Statsejet område. Public area. Öffentlich.
	Jernbane. Railway. Eisenbahn.
	Motorvej. Motorway. Autobahn.
	Landevej. Road. Straße.
	Småvej/skovvej/markvej. Secondary road/Gravel road. Nebenstraße/Waldweg/Feldweg.
	Sti. Path. Pfad.
	Højdekurver, 1 meter. Contourline, 1 metre. Höhenlinien, 1 Meter.
	Afmærkede hovedvandruter. Signposted hiking trails. Markierte Hauptwanderwege.
	Afmærkede sidevandruter. Signposted walking trails. Markierte kürzere Wanderungen.
	Cykelruter. Cycling routes. Fahrradwege.

	Parkering. Parking. Parkplatz.
	Turistinformation. Tourist information. Touristeninformation.
	Station. Railway station. Bahnhof.
	Seværdighed/attraktion. Sight/attraction. Sehenswürdigkeit/Attraktion.
	Natureseværdighed. Scenic sight. Naturattraktion.
	Historisk spisested. Historic restaurant. Historisches Gasthaus.
	Turistbåd. Excursion boat. Touristenboot.
	Solfærgen Søhøjlandet. Solar-powered passenger ferry. Personenfähre.
	Bådehavn. Boat harbour. Bootshafen.
	Hotel.
	Vandrehjem. Hostel. Hostel.
	Badested. Bathing place. Badestelle.
	Campingplads. Camping ground. Campingplatz.
	Teltplads. Primitive campsite. Zeltplatz.
	Shelter. Trail shelter. Shelter.
	Toilet. Toilet. Toilette.
	Madpakkehus. Picnic area. Picknickplatz.
	Rastepads. Lay-by. Rastplatz.
	Fugletårn. Birdwatching tower. Vogelbeobachtungsturm.
	Kano-udlejning. Canoe rental. Kanuverleih.
	Naturudstilling. Nature exhibition. Naturausstellung.
	Skovfitness. Outdoor fitness park. Wald Fitneß.
	Udsigtspunkt. Viewpoint. Aussichtspunkt.
	Mountainbikerute. Mountain bike route. Mountainbikestrecke.
	Hundeskov. Forest for dogs without a leash. Wald für Hunde ohne Leine.

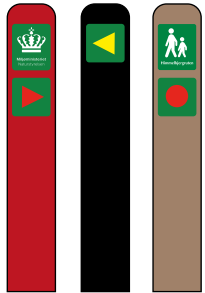

Himmelbjerggruten

Velkommen til Himmelbjerggruten, der går fra Ry Station nord om Himmelbjergsøerne til Silkeborg Station og fra Silkeborg Station syd om søerne til Himmelbjerget.

Midt på strækningen kan du komme over søerne mellem Skyttehusets Camping og Ålekroen, hvor der i sommerhalvåret er indsat en soldreven færge.

Himmelbjerggruten er i alt ca. 40 km lang og afmærket med røde pile og prikker på pæle. Pile viser, hvor du skal dreje, og prikker fortæller, at du er på rette vej og bare kan fortsætte.

Pælenes farve fortæller, om du er på private eller offentlige arealer. Brune pæle står på private arealer, hvor du må færdes på veje og stier fra kl. 6 til solnedgang.

Røde pæle står på statens arealer og sorte på kommunale arealer. På offentlige arealer må du færdes døgnet rundt – også uden for vej

eller sti, hvis der ikke er heget eller skiltet anderledes.

Der er mulighed for en tur ad Megelbanestien til Glarbo eller Vandreruten Aarhus-Silkeborg, som også er afmærket med røde pile og prikker. Vandreruten Aarhus-Silkeborg har flere fælles forløb med Himmelbjerggruten.

En tur ad Himmelbjerggruten kan kombineres med de lokale ruter, der er afmærket med gule pile og prikker.

Du kan se, hvilken rute du befinder dig på, da ruterne med jævne mellemrum er skiltet med navn. Ved P-plad-

ser finder du informationstavler med oversigtskort, der viser, hvor du er, og hvilke ruter, du har i nærheden. I denne folder kan du genfinde de farver og navne, som de afmærkede ruter er skiltet med.

Himmelbjerggruten fører dig gennem et særdeles varieret og spændende landskab. Gudenåen gennemløber Himmelbjergsøerne, og fra søfladen og op til Himmelbjergets top er en højdeforskel på ca. 125 meter.

De højeste naturlige punkter i Ejer Bjerge og ved Yding Skovhøj ligger ca. 170 meter over havet.

Himmelbjerget

Navnet Himmelbjerget optræder tilbage i 1727 i en retssag om en kongelig ulvejagt på "Himmelbierrig Kold".

I 1768 angiver Erik Pontoppidan i "Den Danske Atlas", at Himmelbjerget er nogle tusinde favne højt – og dermed blandt Europas højeste bjerge! Måske derfor troede man, at Himmelbjerget var Danmarks højeste punkt.

Efter den første højdemåling i midten af 1800-tallet stod det klart, at Himmelbjergets top "blot" lå i 469 fod – svarende til 78 favne eller 147 meter over havet.

Himmelbjerget opdages

Steen Steensen Blicher udgav i 1833 novellen "Himmelbjerget". Novellens handling begynder i Alling, og Gudenåen krydses i en båd inden bjerget bestiges.

Men Blicher havde større intentioner og indkaldte til det første folkemøde på Himmelbjerget i 1839. Op mod 600 deltog i mødet, og den store succes gav Blicher mod på at skabe en tradition. Men da Blicher havde indkaldt til det næste møde i 1840, opstod der et problem.

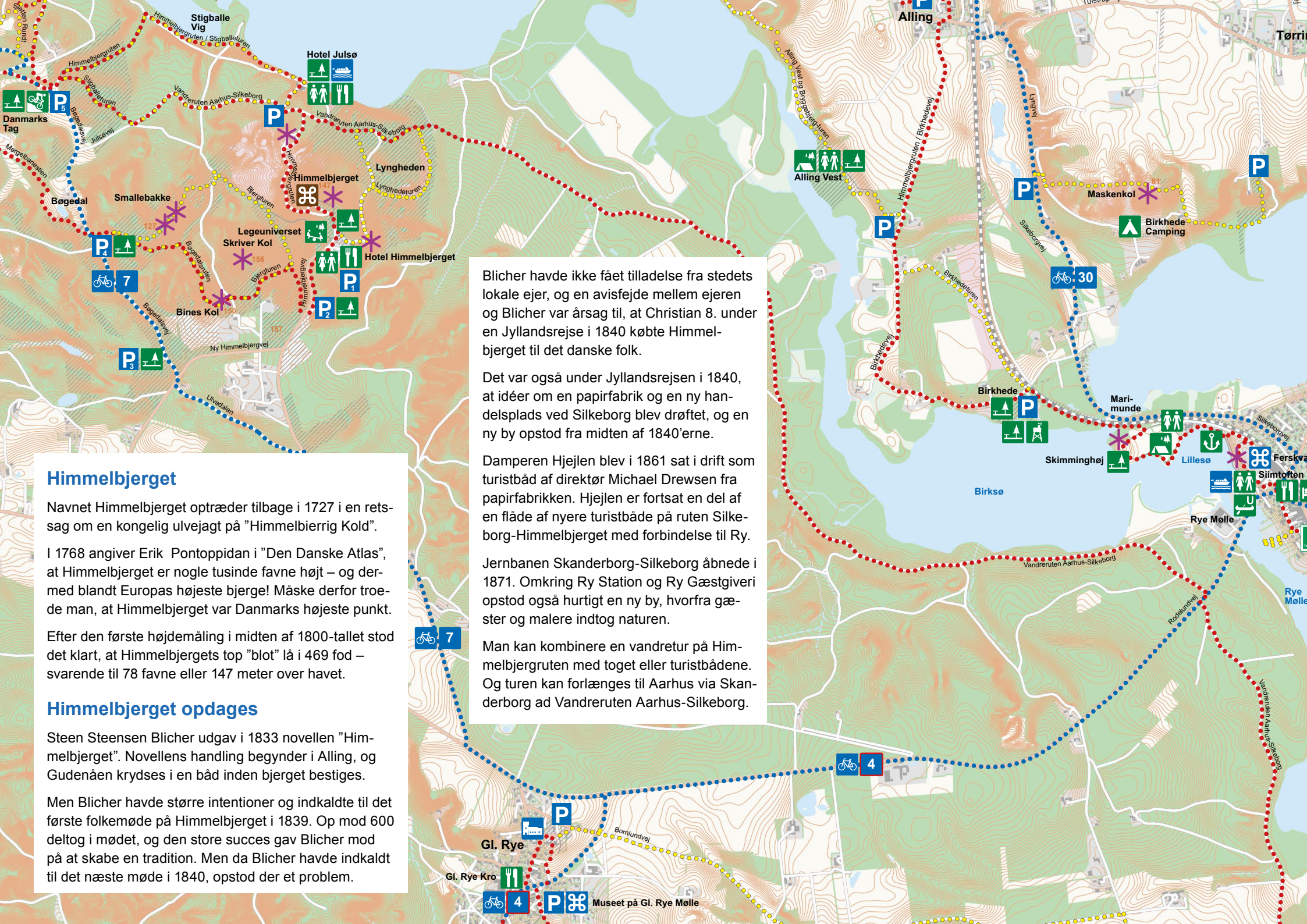
Blicher havde ikke fået tilladelse fra stedets lokale ejer, og en avisfejde mellem ejeren og Blicher var årsag til, at Christian 8. under en Jyllandsrejse i 1840 købte Himmelbjerget til det danske folk.

Det var også under Jyllandsrejsen i 1840, at idéer om en papirfabrik og en ny handelsplads ved Silkeborg blev drøftet, og en ny by opstod fra midten af 1840'erne.

Damperen Hjejlen blev i 1861 sat i drift som turistbåd af direktør Michael Drewsen fra papirfabrikken. Hjejlen er fortsat en del af en flåde af nyere turistbåde på ruten Silkeborg-Himmelbjerget med forbindelse til Ry.

Jernbanen Skanderborg-Silkeborg åbnede i 1871. Omkring Ry Station og Ry Gæstgiveri opstod også hurtigt en ny by, hvorfra gæster og malere indtog naturen.

Man kan kombinere en vandretur på Himmelbjergruten med toget eller turistbådene. Og turen kan forlænges til Aarhus via Skanderborg ad Vandreruten Aarhus-Silkeborg.

Gammel Laven og Laven Station

Landsbyen Laven ligger højt over Julsø. Gårde og huse hørte i middelalderen under Silkeborg Slot. Efter reformationen i 1536 blev slottet et kongeligt len og sidst i 1600-tallet en del af Det Skanderborgske Rytterdistrikt.

Da jernbanen Skanderborg-Silkeborg blev anlagt, opførtes en station på Laven mark. Hurtigt opstod en ny bydannelse, Laven Stationsby. Stationsbygningen blev nedrevet i 1972.

De middelalderlige voldsteder Gammelkol og Dynæs mellem byen og søen kan man besøge, og her er yderligere information. Digteren Johan Skjoldborg (1861-1936) var i 1907-1914 ejer af husmandsstedet på Dynæs. Her arrangerede han folkemøder for husmænd med op til 20.000 deltagere.

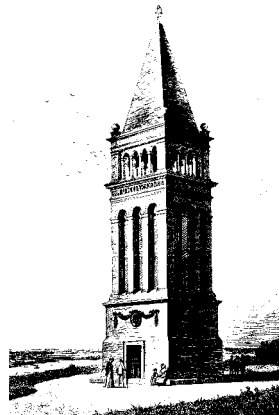
Bryggebjerg og Himmelbjergtårnet

Bryggebjergs top ligger 80 meter over havet. Fra det ca. 20 meter lavere liggende område, der kaldes Udsigten, er kigget ud over Gudenåen, søerne og skovene helt fantastisk (se folderens forside).

Adgangen for offentligheden til Bryggebjerg og Udsigten er sikret ved fredning. Fra de to steder kan man se Himmelbjergtårnet, som blev indviet på Himmelbjergets top 147 meter over havet i 1875.

Tårnet er tegnet af arkitekt Ludvig P. Fenger på anmodning fra Tårnkomiteen, der var stiftet af papirfabrikant Michael Drewsen i 1867.

Tårnet er sat som et minde om Grundloven og kongen Frederik 7., som ved Grundlovens underskrivelse indførte folkestyret. Det var først med indførelsen af kvindernes valgret i 1915, at man taler om demokrati.

Alling og Ry

Alling er fra middelalderen et selvstændigt sogn med egen kirke. Byen er kendt for sin bystruktur med huse og gårde, der ligger tæt omkring et fællesareal.

Gårde i Alling hørte i middelalderen til Øm Kloster. Disse gårde blev ved reformationen i 1536 kongens ejendomme. Ved auktionen over Det Skanderborgske Rytterdistrikt i 1767 blev Alling solgt til amtmand Woyda som fæstegods til hovedgården Sofiendal ved Veng.

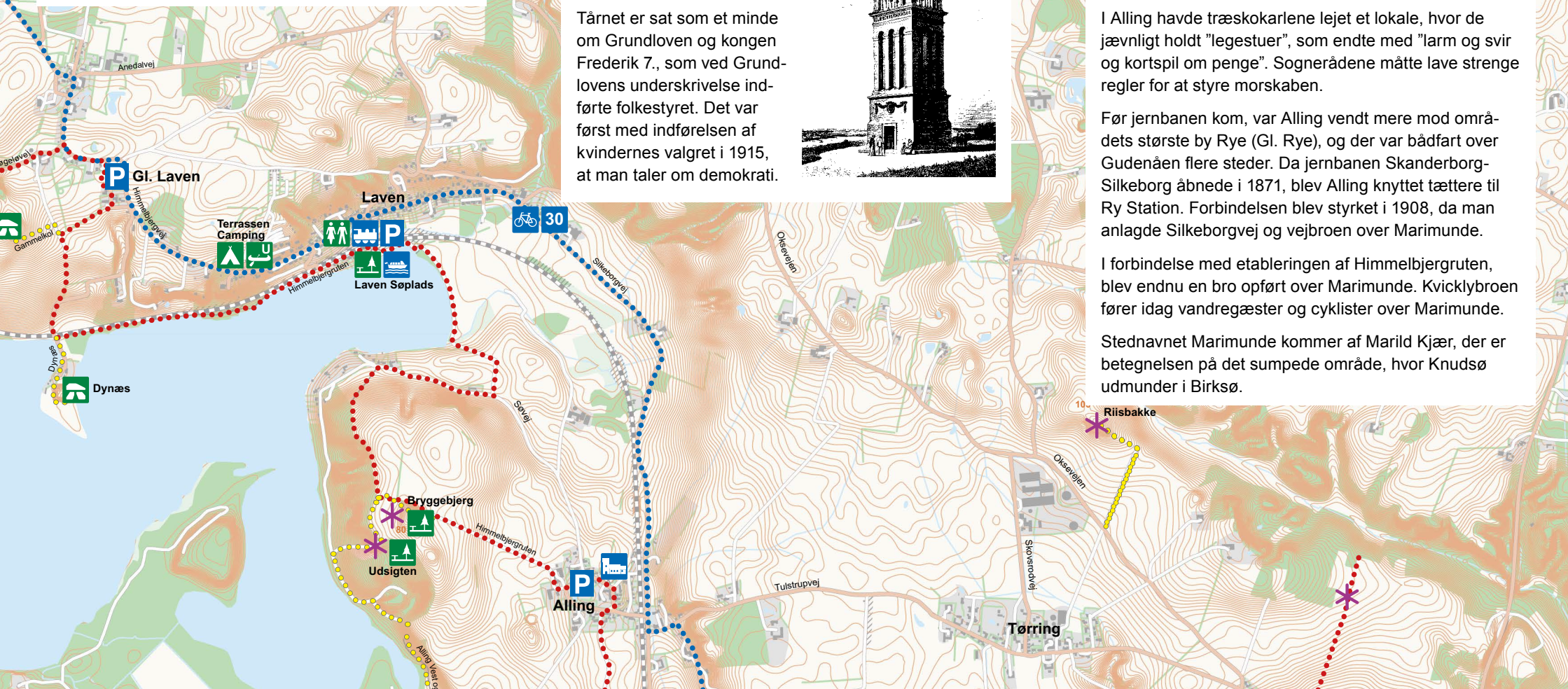
Allings bønder fik sidst i 1700-tallet mulighed for at købe fæstegårdene og blive jordejere. Det satte skub i landbruget, men der var også andre mulige indtægter. Især i sognene Them, Rye, Linaa, Alling og Tulstrup var der en betydningsfuld produktion af træsko, og en dygtig træskokarl kunne tjene rigtig mange penge.

I Alling havde træskokarlene lejet et lokale, hvor de jævnligt holdt "legestuer", som endte med "larm og svir og kortspil om penge". Sognerådene måtte lave strenge regler for at styre morskaben.

Før jernbanen kom, var Alling vendt mere mod områdets største by Rye (Gl. Rye), og der var båd fart over Gudenåen flere steder. Da jernbanen Skanderborg-Silkeborg åbnede i 1871, blev Alling knyttet tættere til Ry Station. Forbindelsen blev styrket i 1908, da man anlagde Silkeborgvej og vejbroen over Marimunde.

I forbindelse med etableringen af Himmelbjergruten, blev endnu en bro opført over Marimunde. Kviklybroen fører idag vandregæster og cyklister over Marimunde.

Stednavnet Marimunde kommer af Marild Kjær, der er betegnelsen på det sumpede område, hvor Knudsø udmunder i Birksø.

Ludvigslyst og Linå Vesterskov

Store arealer i Linå Sogn var i 1600-tallet overdraget fra kongen til Københavns Universitet – herunder Linå Vesterskov. Overretsprokurator Hald fra Laven Hovgaard købte skoven i 1840, og på et åbent areal nær søen opførte han ca. 1850 landbruget Ludvigslyst.

Birkedommer Drechsel ejede Ludvigslyst i perioden 1858-1878. Han havde i 1860 opført en bro over Gudenåen, men Drewsen ville have fri passage for Hjejlen, så han fik gravet en bred kanal gennem Svejbæk Odde. Svejbæk Færgesart blev etableret fra Svejbæk Færgesart til erstatning for broen.

Ludvigslyst og Færgesart udviklede sig til lokale spisesteder og blev suppleret med Ålekroen. Skyttehusets Camping opstod i 1960'erne på Færgesartens arealer.

I 1860-62 blev Linå Vesterskov købt af dr. phil. C. M. Poulsen (1818-1885). Han kultiverede og tilplantede lyngklædte arealer med bl.a. douglas-gran, som i dag er kæmper i skoven, som kan opleves på en vandretur ad Himmelbjerggruten. Linå Vesterskov drives i dag som privatskov på ca. 450 hektar.

Silkeborg Langsø

Silkeborg Langsø

Silkeborg Langsø

Silkeborg

Lyngsø

Ørnsø

Kunstcentret Silkeborg Bad

Almind Sø

Myrehus

Assing Hoved

Avnsø

Andetorvet

Slotsholmen

Radisson Blu Hotel

Papirmuseet

Silkeborg Sø-camping

Hotel Dania

Museum Silkeborg

Danhostel Silkeborg

Museum Jørn

Indelukket

Indelukkets Spisested

Gl. Skovridergård

Gudenåens Camping

Vejlsøhus

AQUA

Arboretet

Næge

Kongsdyb

Hattenæs

Ny Hattenæs

De Små Fisk

De Små Fisk

Korsdalhus Pladsen

Bryndumshøj

Birkehøj

Ulvehoved

Lovisehøj

Sindbjerg

Sejs Hed

11

65

73

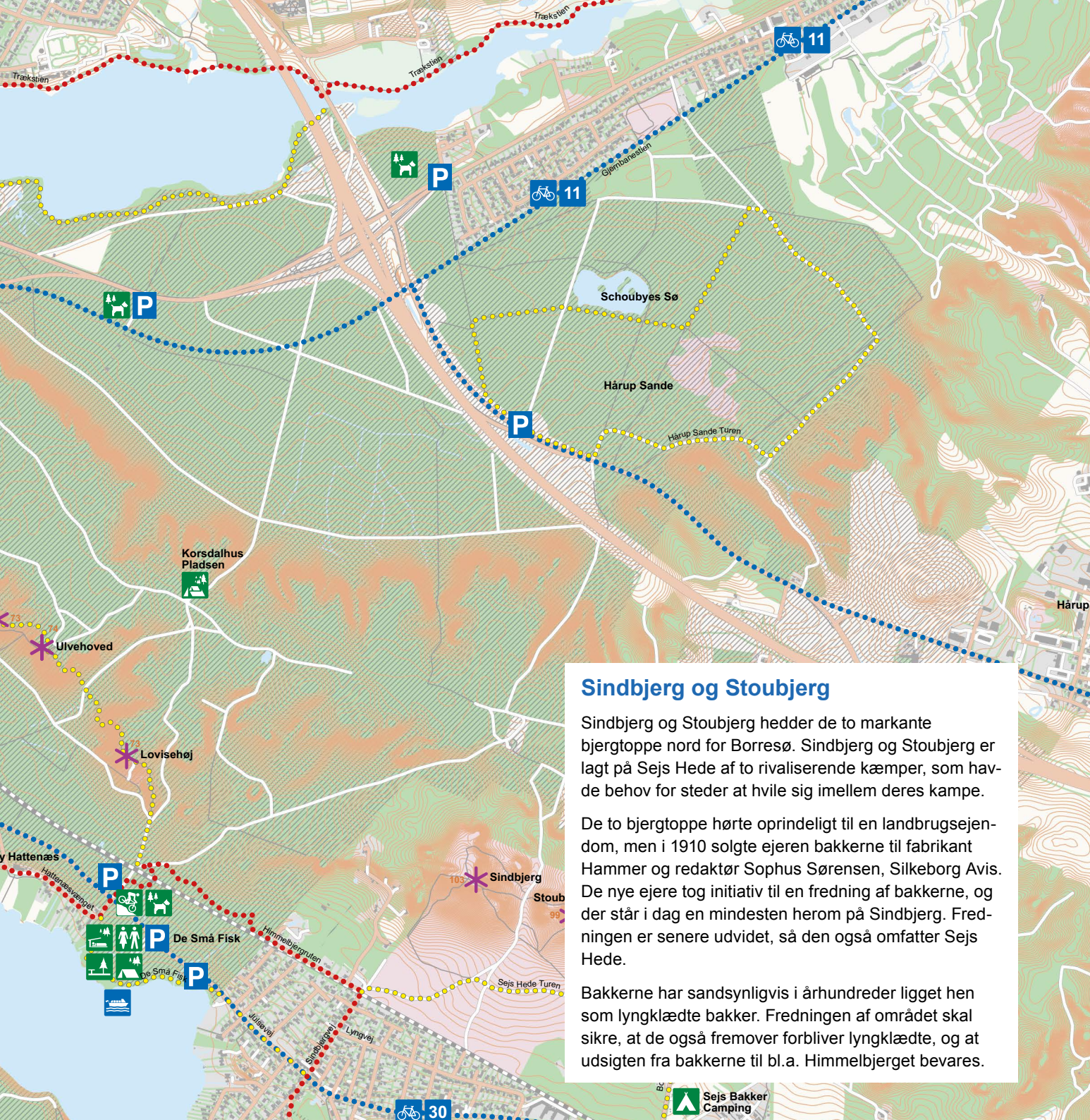
72

73

74

30

7

Sindbjerg og Stoubjerg

Sindbjerg og Stoubjerg hedder de to markante bjergtoppe nord for Borresø. Sindbjerg og Stoubjerg er lagt på Sejs Hede af to rivaliserende kæmper, som havde behov for steder at hvile sig imellem deres kampe.

De to bjergtoppe hørte oprindeligt til en landbrugsejendom, men i 1910 solgte ejeren bakkerne til fabrikant Hammer og redaktør Sophus Sørensen, Silkeborg Avis. De nye ejere tog initiativ til en fredning af bakkerne, og der står i dag en mindesten herom på Sindbjerg. Fredningen er senere udvidet, så den også omfatter Sejs Hede.

Bakkerne har sandsynligvis i århundreder ligget hen som lyngklædte bakker. Fredningen af området skal sikre, at de også fremover forbliver lyngklædte, og at udsigten fra bakkerne til bl.a. Himmelbjerget bevares.

Adgang og regler for færdsel

Den afmærkede vandrute, Himmelbjergruten, berører både privatejede og offentlige arealer. Vejlovens og Naturbeskyttelseslovens regler gælder for al færdsel.

Vandring og cykling

- Vandring og cykling ad veje og stier i det åbne land er tilladt.
- I privatejede skove må man benytte stier og veje. Adgangen til de private arealer må ske fra kl. 6 til solnedgang.
- Færdsel er på eget ansvar.

Ophold

- I private skove og på private udyrkede arealer er ophold inden for 150 m fra beboelses- og driftsbygninger ikke tilladt.
- I offentlige skove er ophold inden for 50 m fra beboede bygninger ikke tilladt.

Jagt og intensivt landbrugs- og skovarbejde

- Ejeren af private veje og stier i det åbne land, udyrkede arealer og private skove kan ved skiltning forbyde adgang på dage, hvor der holdes jagt, eller udføres intensivt landbrugs- og skovarbejde.

Hunde

- Hunde skal føres i snor.

Affald

- Benyt de opstillede affaldsbeholdere eller tag dit affald med hjem! Finder du affald, er det en stor hjælp, hvis du fjerner det!

Welcome to the hiking route, "Himmelsbjerggruten"

The hiking route, Himmelsbjerggruten, runs from Ry Station along the northern side of the Himmelsbjerg Lakes to Silkeborg Station and from here south of the lakes to Himmelbjerg. Halfway along this stretch you can get across the lakes on a solar-powered passenger ferry in the summertime.

Himmelbjerg was acquired for the Danish people by King Christian VIII in 1840. Since then, the "mountain" has been a national gathering place, and recurrent constitutional celebrations have been held here since the fifth anniversary of the Danish Constitution in 1854.

In 1861 the excursion boat Hjejen was put into operation, and since then tourists have flocked to the scenic Himmelbjerg area - from 1871 by train and later by car. Today Himmelbjerg is buzzing with activity all summer long. Visit the playground Legeuniverset, enjoy the view from the tower, or buy a souvenir in one of the old stands.

Willkommen an der Wanderstrecke "Himmelsbjerggruten"

Die Himmelsbjerggrute geht von Ry Bahnhof nördlich um den Himmelbjerg-Seen herum bis Silkeborg Bahnhof und von da südlich um den Seen herum bis zum Himmelbjerg. Mitten auf der Strecke können Sie den Gudenå mit eine Solarbetriebenen Mini-Fähre überqueren während der Sommersäson.

Das Himmelbjerg wurde von König Christian der Achte in 1840 für das dänische Volk gekauft. Seitdem gilt das Berg als nationaler Versammlungsort, und seit dem fünften Jahrestag vom dänischen Grundgesetz in 1854, wurden hier wiederkehrend die Verfassung gefeiert.

1861 wurde das Ausflugsboot die Hjeje in Betrieb genommen und seitdem haben viele Turisten die naturschöne Umgebungen bei dem Himmelbjerg genossen - seit 1871 mit dem Zug und später mit dem Auto. Heutzutage gibt es im Sommer vieles zu sehen am Himmelbjerg: Die kinder können am Spielplatz "Legeuniverset" toben, die Aussicht vom Turm ist einzigartig und in den alten Verkaufspavillons werden Souvenirs angeboten.